

Nr 5.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 11, 16 och 22 §§ lagen den 16 oktober 1914 (nr 349) om tillsyn å fartyg.

Genom en den 13 januari 1950 dagtecknad proposition, nr 34, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

Lag angående ändrad lydelse av 11, 16 och 22 §§ lagen den 16 oktober 1914 (nr 349) om tillsyn å fartyg.

Härigenom förordnas, att 11, 16 och 22 §§ lagen den 16 oktober 1914 om tillsyn å fartyg¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse:)

(Föreslagen lydelse:)

11 §.

Med passagerare förstås i denna lag varje person, som medföres å fartyg, oavsett om ersättning härför skall utgå eller ej, med undantag av: befälhavaren; besättningen; personer, som i 108 § sjölagen avses;

i tjänst ombord varande lotsar och andra, som därstädes utöva allmän tjänstebefattning, jämte deras medhjälpare.

Med passagerarfartyg — — — är utfärdat.

Med passagerare förstås i denna lag varje person, som medföres å fartyg, oavsett om ersättning härför skall utgå eller ej, med undantag av: befälhavaren; besättningen; personer, som i 70 och 71 §§ sjömanslagen avses;

i tjänst ombord varande lotsar och andra, som därstädes utöva allmän tjänstebefattning, jämte deras medhjälpare; samt

barn under ett års ålder.

¹ Senaste lydelse av 16 och 22 §§, se SFS 1932:324.

(Gällande lydelse:)

(Föreslagen lydelse:)

16 §.

Passagerarfartyg, så ock annat fartyg, som är svenskt och äger en bruttodräktighet av 100 registerton eller däröver, skall, så länge det till sjöfart nyttjas, underkastas förnyade sjövärdighetsbesiktningar med nedan nämnda mellantider:

a) för passagerarfartyg, som nyttjas i utrikes fart *och därvid avlägsnar sig mer än 20 nautiska mil från närmaste land*, ett år och för sådant fartyg i annan fart två år; samt

b) för annat — — — stadgade mellantiden.

Med hänsyn — — — — — ovan sägs.

Förnyad sjövärdighetsbesiktning — — — föreskriven tidpunkt.

Chefsmyndigheten må — — — besiktning räknas.

22 §.

Passagerarfartygscertifikat gälla för fartyg, som nyttjas i utrikes fart *och därvid avlägsnar sig mer än 20 nautiska mil från närmaste land*, ett år samt för fartyg i annan fart två år, från och med dagen för dess utfärdande, *skolande dock*, därest fartyg befunnits vara i sådant skick, att fulla säkerheten icke kan antagas äga bestånd så länge, tiden förkortas i motsvarande mån. Den tid, för vilken certifikat är gällande, skall däri utsättas.

Är svenskt — — — — — svensk hamn.

Där särskild — — — — — skulle gälla.

Har passagerarfartyg — — — — — vara gällande.

Jämväl på — — — — — vara gällande.

Denna lag träder i kraft den dag Konungen bestämmer.

Genom riksdagen förelagd proposition, nr 33, har Kungl. Maj:t äskat riksdagens godkännande av 1948 års *internationella konvention för betryggande av säkerheten för människoliv till sjöss*. Konventionen är avsedd att ersätta en nu gällande konvention av år 1929 med motsvarande innehåll.

1948 års konvention behandlar sådana ämnen som tillsyn å fartyg och certifikat över besiktningar m. m., vidare fartygs konstruktion, bärgningsredskap, radiotelegrafi och radiotelefoni, sjötrafiksäkerheten samt transport av spannmål och farligt gods. Sveriges anslutning till den nya konventionen förutsätter vissa ändringar i *lagen den 16 oktober 1914 (nr 349) om tillsyn å fartyg.*

Denna lag innehåller de grundläggande föreskrifterna beträffande tillsyn å fartyg. Enligt lagens 1 § skall sådan tillsyn utövas för att utröna hurvida bestämmelserna i 5 a § sjölagen och med stöd därav utfärdade föreskrifter äro iakttagna. Nämda paragraf i sjölagen innehåller allmänna stadganden om skyldighet att i olika avseenden iakttaga fartygs säkerhet m. m. Tillsynen enligt tillsynslagen utövas bl. a. genom besiktningar, vilka äro av två slag, nämligen sjövärdighetsbesiktningar och passagerarfartygsbesiktningar.

Sjövärdighetsbesiktning anställes för att utröna om fartyg må anses sjövärdigt med hänsyn till dess användning och den fart, vari det nyttjas eller är avsett att nyttjas. Passagerarfartygsbesiktning skall äga rum för undersökning om fartyget uppfyller de särskilda betingelser, som av Konungen stadgats för att fartyget skall förse med passagerarfartygscertifikat.

Enligt 11 § tillsynslagen förstås med passagerare varje person som medföres å fartyg, oavsett om ersättning skall utgå eller ej. Undantagna äro befälhavaren, besättningen, vidare personer, som avses i 108 § sjölagen (i äldre lydelse), d. v. s. sådana ombordanställda som ej tillhöra den egentliga besättningen, samt slutligen i tjänst ombord varande lotsar m. fl. Efter tillkomsten av sjömanslagen den 15 juni 1922 (nr 270) och upphävandet av bl. a. 108 § sjölagen genom lag den 15 juni 1922 (nr 271) avser hänvisningen till nämnda lagrum i stället 70 och 71 §§ sjömanslagen.

Med passagerarfartyg förstås i tillsynslagen varje fartyg, för vilket gällande passagerarfartygscertifikat är utfärdat. I vissa fall är frågan om ett fartyg skall vara försett med sådant certifikat eller icke beroende av hur många passagerare som på en gång medföras på fartyget. Vidare gäller, att vid passagerarfartygsbesiktning skall bestämmas vilket antal passagerare fartyget äger högst medföra.

I 16 § tillsynslagen stadgas bl. a. att passagerarfartyg skall, så länge det nyttjas till sjöfart, underkastas förnyade sjövärdighetsbesiktningar med en mellantid av, för fartyg, som nyttjas i utrikes fart och därvid avlägsnar sig mer än 20 nautiska mil från närmaste land, ett år och för fartyg i annan fart två år.

I 22 § tillsynslagen föreskrives bl. a., att passagerarfartygscertifikat skall gälla, för fartyg, som nyttjas i utrikes fart och därvid avlägsnar sig mer än 20 nautiska mil från närmaste land, ett år samt för fartyg i annan fart två år.

Föredragande departementschefen, statsrådet Ericsson, har i propositionen — efter att ha redogjort för innehållet i ovannämnda bestämmelser i tillsynslagen — anfört bland annat följande:

»Nyssnämnda bestämmelser i 11 § tillsynslagen om vem som skall räknas till passagerare stå i överensstämmelse med 1929 års sjöfartssäkerhetskonvention. Vid den konferens i London, där 1948 års konvention utarbetades, framfördes förslag att även barn under ett års ålder skulle undantagas från passagerarbegreppet. Man menade att både praktiska och ekonomiska skäl talade härför. Det hade hänt att föräldrar med spädbarn vägrats medfölja passagerarfartyg där erforderliga kojutrymmen o. d. funnits för föräldrarna, på grund av att det tillåtna passagerarantalet skulle ha överskridits om även barnet medföljde. Från redarhåll påpekades att man genom att taga emot spädbarn på ett passagerarfartyg ibland gick miste om inkomst för vuxna passagerare. Resultatet blev att i regel 2 e) i kapitel I av de till 1948 års konvention fogade reglerna kom att inflyta föreskrift om att barn under ett års ålder icke räknas som passagerare. Motsvarande bestämmelse bör införas i 11 § tillsynslagen. Samtidigt därmed synes lämpligen den formella jämkningen böra vidtagas att den i nämnda lagrum förekommande hänvisningen till 108 § sjölagen ändras till att avse 70 och 71 §§ sjömanslagen.

Enligt regel 1 a) i kapitel I av de till den nya konventionen fogade reglerna gälla dessa, där ej annat uttryckligen angivits, fartyg nyttjade på internationella resor. I regel 7 a) i samma kapitel stadgas att passagerarfartyg skall underkastas — förutom besiktning innan fartyget sättes i trafik — bl. a. även periodisk besiktning en gång var tolfte månad. Konventionen lämnar icke någon möjlighet att, såsom skett i 16 § tillsynslagen, medgiva en mellantid av två år för förnyade sjövärdighetsbesiktningar av fartyg, som nyttjas i utrikes fart men därvid icke avlägsnar sig mer än 20 nautiska mil från land. Nämnda paragraf bör sålunda jämkas på denna punkt, så att den kortare mellantiden för besiktningar, ett år, blir gällande för alla passagerarfartyg som nyttjas i utrikes fart. I samband därmed bör även 22 § tillsynslagen ändras så att den där angivna kortare giltighetstiden för passagerarfartygscertifikat, ett år, blir tillämplig på alla fartyg i utrikes fart.

Då det ännu är ovisst när 1948 års konvention kommer att träda i kraft, torde det få ankomma på Konungen att bestämma tidpunkten för ikraftträdandet av de nu förordade ändringarna i tillsynslagen.»

Lagrådet har lämnat förslaget utan anmärkning.

Utskottet. Utskottet, som i utlåtande (nr 4) denna dag föreslagit riksdagen att godkänna 1948 års internationella konvention för betryggande av säkerheten för människoliv till sjöss, har icke funnit anledning till erinran mot det genom propositionen framlagda lagförslaget och får därför hemställa,

att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 9 februari 1950.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Norman, Forslund, Sten, Hallagård, Wistrand, Sunne, Nils Elowsson och Bengtson;

från andra kammaren: herrar Jacobsson i Igelsbo*, Ryberg*, fru Johansson i Norrköping*, fru Sandström*, herrar Nilsson i Göteborg, Hagård, Andersson i Alfredshem och Svensson i Göteborg.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.